

Zpráva o šetření

ve věci nevydání celého obsahu balíčku

Dopisem ze dne 13. 3. 2017 se na mě obrátil pan A., nar. xxx (dále jen „stěžovatel“), t. č. ve Věznici Pardubice. Ve svém podnětu stěžovatel namítal, že mu nebylo povoleno převzít celý obsah doručeného balíčku.

A. Shrnutí závěrů

Věznice Pardubice pochybila, když stěžovateli nevydala všechny doručené fixy.

B. Skutková zjištění

Stěžovateli bylo v listopadu 2016 vydáno 30 ks fixů, po kontrole služebními psy (tzv. očuchu) z Věznice Rýnovice. Dne 30. 12. 2016 předvedl vychovatel stěžovatele k převzetí kilové zásilky. Kontrolu zásilky prováděla dozorkyně spolu s vychovatelem za přítomnosti stěžovatele. Zásilka obsahovala dalších 34 ks fixů. Tento počet označili dozorkyně a vychovatel za nepřiměřené množství. Stěžovatel s uvedeným nesouhlasil. Vychovatel proto konzultoval celou věc s vedoucím oddělení výkonu trestu, který rozhodl o vydání přiměřeného počtu 10 fixů. Jak vyplývá z úředního záznamu, zbývajících 24 fixů bylo označeno jako nepovolené věci s poznámkou „nepřiměřené množství“ a poznámkou „bude předáno při další návštěvě“. Tento úřední záznam stěžovatel bez dalších písemných výhrad podepsal. Po kontrole služebními psy bylo stěžovateli 10 fixů vydáno dne 9. 1. 2017. Nevydané fixy byly uloženy do doby další návštěvy.

Proti uvedenému postupu stěžovatel podal dne 4. 1. 2017 stížnost, ve které uváděl, že si nechal poslat fixy, jelikož má zvýšenou administrativní zátěž (obnova řízení, kárné řízení proti soudci, stížnost na nezákonnost vazby, komunikace se státními i mezinárodními institucemi). Uvedl, že má spotřebu „desítky fixů co 3 měsíce“.

Dále stěžovatel uvedl, že mu již dříve bylo doručeno obdobné množství psacích potřeb a dle jeho vyjádření se vejdou do kelímku.

Stížnost byla vyřízena Věznicí Pardubice dne 28. 2. 2017 jako nedůvodná.

C. Právní hodnocení

Odsouzený má právo jedenkrát za šest měsíců přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg.¹ Na balíčky obsahující potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se uvedená omezení nevztahují.²

Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců vězeňské služby. Odsouzenému se nepředávají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci,

1 Ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

2 Ustanovení § 24 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob.³ Ustanovení § 21 odst. 1 zákona o výkonu trestu stanoví, že odsouzený má právo objednat si na svůj náklad knihy, denní tisk a časopisy, včetně zahraničních.

Nařízení generálního ředitele vězeňské služby poté odkazuje na § 21 zákona o výkonu trestu, když stanoví, že balíčkem pro odsouzeného ve výkonu trestu se rozumí mj. knihy, denní tisk, časopisy a **věci potřebné k vedení běžné korespondence** (dále tzv. „kilový balík“).⁴ Právo na přijetí tohoto typu balíčku je omezeno pouze vydáním obsahu balíčku **vzhledem k množství** a charakteru přechovávaných předmětů odsouzenému, s přihlédnutím k možnému **narušení pořádku, bezpečnosti nebo škody na zdraví** ve výkonu trestu. V tomto smyslu se např. přihlíží k **možnostem uložení předmětů v poskytnuté skřínce** nebo případné možnosti jejich uložení v úschově věznice.⁵

Z vnitřního řádu Věznice Pardubice vyplývá, že odsouzený si může ponechat věci osobní potřeby a věci povolené v takovém množství, které lze přehledně uložit do poskytnuté skřínky.⁶

Z uvedeného vyplývá, že nařízení generálního ředitele rozšiřuje seznam předmětů, které mohou být v balíčku, k jehož doručení není třeba zvláštní potvrzení, o věci potřebné k vedení běžné korespondence.

Zároveň nařízení stanoví možnosti omezení vydání obsahu balíčku vzhledem k množství. Z toho tedy plyne, že zaměstnanci věznice jsou při kontrole obsahu tohoto typu balíčku povoláni a oprávněni k úvaze o množství předmětů obsažených v balíčku. Tato úvaha je však omezena na zohlednění **narušení pořádku, bezpečnosti nebo škody na zdraví** ve výkonu trestu. Ve vztahu k zachování pořádku pak nařízení příkladmo zmiňuje omezení množství předmětů s ohledem na jejich možnost uložení v poskytnuté skřínce.

Stručně, **věznice je oprávněna omezit množství předmětů předaných z balíčku. Musí však uvést důvody, pro které tak činí, a tyto důvody musí být zařaditelné do kategorií narušení pořádku nebo narušení bezpečnosti nebo škody na zdraví.**

Samotné vyřízení stížnosti žádný z uvedených důvodů omezení neobsahuje. Reaguji tedy na všechny důvody, které jsem v rámci stížnostního spisu shledala.

Vychovatel, vedoucí výkonu trestu a ředitel věznice nabízí ve svých vyjádřeních několik možných důvodů omezení množství fixů:

- (1) Větší množství fixů by mohlo zakládat porušení zákazu prodávat, směňovat a darovat věci, které má odsouzený v držení ve věznici⁷ (bezpečnost, pořádek).

3 Ustanovení § 24 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

4 Ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 39/2012 Sb., o postupu při povolování, příjmu, evidenci, kontrole a výdeji balíčku obviněným, odsouzeným a chovancům.

5 Ustanovení § 8 odst. 2 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 39/2012 Sb., o postupu při povolování, příjmu, evidenci, kontrole a výdeji balíčku obviněným, odsouzeným a chovancům.

6 Ustanovení čl. 7 odst. 3 vnitřního řádu Věznice Pardubice č. j. VS-53318-1/ČJ-2016-802132.

7 Ustanovení § 28 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu.

- (2) Nemožnost přehledného uložení věcí v přidělené skříňce (pořádek).
- (3) Kilový balík může obsahovat pouze psací potřeby k vedení běžné korespondence a nikoliv pro zvýšenou administrativní zátěž.

Vychovatel měl stěžovateli doporučit, aby si nechal zasílat menší množství fixů v kratším intervalu.

K argumentu č. 1) uvádím, že k tomu, aby mohlo dojít u stěžovatele k omezení z důvodu možného porušení zákazu prodávat, směňovat a darovat věci, je nutné mít důvodné podezření založené např. na předchozím kázeňském potrestání za uvedenou činnost nebo na informacích o tom že stěžovatel fixy prodává, směňuje nebo daruje. Z pouhého držení fixů nelze dovodit porušení zákazu. Uvedené riziko by hrozilo stejně i v situaci, kdy by stěžovatel dostával fixy častěji v menších množstvích, protože by si mohl fixy nahromadit.

K argumentu č. 2) uvádím, že se nedomnívám, že by skříňky byly tak malé, že by se do nich nevešlo dalších 24 fixů. Stěžovatel sám uvedl, že se jedná o množství fixů, které se vejdou do jednoho kelímku. V situaci, kdy by nebylo možné přehledné uložení fixů ve skříňce, je možné tyto uložit ve věznici (např. v kanceláři vychovatele) a na žádost stěžovatele mu je vydat. Takové opatření nepředstavuje zvláště zvýšené nároky na činnost vychovatelů či rozpočet věznice.

K argumentu č. 3) uvádím, že se jedná o formalistický výklad nařízení generálního ředitele, jelikož pokud velké množství fixů nijak nenarušuje výkon trestu (např. celá skříňka plná fixů), tak tento argument sám o sobě neobstojí a vede k bezdůvodnému omezování korespondence. Potřebu korespondence má každý odsouzený odlišnou, a tak je k tomu nutné i přistupovat.

Dříve jsem se také setkala s argumentací, že fixy mohou být napuštěny návykovými látkami. To však věznice v tomto konkrétním případě netvrdila.⁸ Za účelem odhalení návykových látek byly fixy dány na „očuch“, který jejich přítomnost neodhalil. Zároveň by takové důvodné podezření, které by se zakládalo na předchozích poznatcích o stěžovateli, neumožňovalo předat z balíčku jakýkoliv fix stěžovateli, a ne jako v tomto případě, kdy 10 ks fixů bylo předáno a 24 ks ne.

Žádný z uvedených argumentů pro omezení množství přijatých fixů na konkrétní situaci nedopadá, a proto jsem shledala pochybení Věznice Pardubice, když stěžovateli nevydala všechny doručené fixy.

Stížnost byla podána dne 4. 1. 2017 a vyřízena dne 28. 2. 2017.⁹ Součástí stížnostního spisu je žádost o prodloužení lhůty k vyřízení stížnosti. Této stížnosti Generální ředitelství Vězeňské služby ČR vyhovělo. Stížnost tedy byla vyřízena včas.

8 Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv sp. zn. 1339/2016/VOP, vydáno dne 19. 7. 2016. Dostupné z: <http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4240>.

9 Ustanovení § 14 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 55/2014 Sb., o vyřizování stížností a oznámení ve Vězeňské službě České republiky: (1) Stížnost musí být prošetřena a vyřízena do 30 kalendářních dnů ode dne doručení orgánu vězeňské služby, který ji má vyřídit. (2) Je-li nezbytné vyžádat vyjádření jiného orgánu nebo další spisový materiál, prodlužuje se lhůta uvedená v odstavci 1 na 60 kalendářních dnů. O tomto prodloužení

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Věznice Pardubice a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 13. září 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv